

Klo 9:15–11:00

Opiskelijan ajankäyttö ja opintojen mitoitus

w5w-projektipäällikkö Katariina Alha & w5w-suunnittelija Suvi Jutila

Aika ja oppiminen.

Sessiossa tarkasteltiin opiskelijoiden ajankäyttöä ja sen ohjaamista eri näkökulmista. Harri Haanpää Teknillisestä korkeakoulusta kertoi miten ajankäytön seuranta oli toteutettu tietojenkäsittelyteorian kurssilla. Tulokset olivat yllättäviä ja jopa hämmentäviä, sillä ajankäytön ja kurssilla menestymisen välinen yhteys eivät korreloineetkaan odotetulla tavalla. Kurssin opiskelijat olivat monelta eri vuosikurssilta (2., 3., ja 4. vsk), vaikka lukujärjestyksen mukaan kurssi tulisi suorittaa jo 2. vuosikurssilla. Kerätystä aineistossa ei ollut mahdollista saada selville opiskelijoiden lähtötasotietoja, eikä aineistoa oltu vielä käsitelty vuosikursseittain, joten ajankäytön ja kurssissa menestymisen välinen korrelaatio jäi vielä epäselväksi. Kuitenkin koulutusohjelmittain jaoteltu kuvaaja antoi viitteitä siitä, että lähtötasotiedoilla ja aikaisemmillä kursseilla on paljonkin merkitystä juuri tämän kurssin suorittamiseen. Laadittaviin opetussuunnitelmiin pitäisi tämän valossa paneutua hyvinkin tarkasti ja opintojaksojen järjestykset ja ajoitukset on erittäin tärkeä saada toimimaan.

Miten opintojen kuormittavuus ja opiskelijan ajankäyttö liittyvät toisiinsa? Tähän aiheeseen perehdyttiin Anu Mielikäisen esityksessä. Hän oli ollut mukana tekemässä Tampereen yliopistossa opintojen kuormittavuuskartoitusta. Kartoituskyselyyn vastasi noin 1500 opiskelijaa Tampereen yliopiston 55 oppiaineesta ja kuudesta tiedekunnasta. Opiskelun kuormittavuutta käsiteltiin opiskelijan kokemusten kautta. Varsinainen ajankäyttö oli vain yksi näkökulma opintojen kuormittavuuteen. Esityksen yhteydessä käydyssä keskustelussa tuli vahvasti esille se, että opiskelutaidot näyttävät olevan hukassa opiskelijoilla varsinkin opintojen alkuvaiheessa. Tämä puolestaan aiheuttaa kuormittavuuden tunnetta opiskelijoille. Anu sanoja lainaten ”Oppimista täytyy tukea siten, että oppimisen taidot kehittyvät” Sessiossa oli myös saatavana Anu Mielikäisen raportti kuormittavuuskyselystä.

Mitä siteen tehdä ajankäyttöön ja kuormittavuuteen liittyvillä tiedoilla? Kuka seuraa opiskelijan ajankäyttöä ja miten saatuja tietoja pitäisi käyttää? Mihin ajankäytön seurantatiedot menevät? Mira Huusko kiinnitti omassa esityksessään huomion mitoituksen, opiskelijoiden ajankäytön sekä opetuksen laadun arvioinnin väliseen yhteyteen. Mikä on loppujenlopuksi yliopisto-opetuksen laatu-aikaa ja miten opintojen mitoittaminen saataisiin paperilta todelliseksi käytännöksi? Myös henkilökunta kokee oman työnsä kuormittavuuden lisääntyen. Samoin kuin opiskelijat tarvitsevat aikaa oppimiseen, opettajat tarvitsevat aikaa sopeutua monien uudistuksen vyöryessä ja myllertäessä heidän ympärillään.

Sessiossa pohdittiin sitä, kenen tulisi kantaa huolta opiskelijoiden ajankäytöstä. Onko tietojen kerääminen yksittäisten opettajien tehtävä? Hehän ovat lähimpänä opiskelijan arkea, vai pitäisikö jonkun hallinnon yksikön olla aktiivinen ja tehdä tietojen keräämistä ja eteenpäin välittämistä virkatyönä? Näin opettajien resurssit säästyisivät opettamiseen. Sessiossa oli esillä myös Oulun yliopistossa kokeiltu malli, jossa ajankäytön seuranta varten oli palkattu henkilö (0.5 päiväinen). Tässäkin seurannassa kävi ilmi ajankäytön ohjauksen merkitys paitsi tiedon tuottajana tiettyjen kurssien kuormittavuudesta, myös opiskelijoiden tietoisuuden herättäjänä. Seurannassa näkyi, että

ensimmäisen vuoden opiskelijat eivät välttämättä osaa ottaa opiskelijan roolia vaan ovat vielä oppilaita, jotka tarvitsevat ohjausta jotta akateeminen vapaus saisi rinnalleen myös akateemisen vastuun.